

САНА ОЛОХ

Сызықты
3. Алғашқы

Д. ЗЕРСТОВ. 475

урдун, сохоторго үүт-ас күннэтэ
мүлүч бие да аһыныгы сиз-
ыганыны, үүт ыама быһа түһэ

Бу мыйтчык кыргыздары баста-
малдай кароочуларга туттар
атыбыт. Кинилер кыргыз
куственнай үтүт сирер
ордэллере хонтуруоллаар. Ол
үтүт табаарынакын үрдэтинге
рун резервабит. Ити—бире.
дифинан, алаынай ытлар
устата 20-ча тонна үтүт
таралларыгар дуогабар тү
гилитир. Онон Арышлаакха
тинге тонна Ухун Кулга
тинге Чуранчы салдыныста-
талах сылдыан хомуйааччы-
тыттыт. Усүхүнөн, ула-

ТЫЛТАН

ҮҮТ-АС ҮӨТӨЛӨӨБӨТӨ. Кулун тутар 20 күнүнээри туругунан госдәрствөбө баара-суора 29 тонна үүтү туттардыбыт, бу ыйга му туташ 52 тоннара тиердөөхтин сөп. Оттон ылаамыт 72 тонна этө. Ону, биринэн, үт хаачыстыбатын тусаран ситтө-рө сатыахпыт. Билингитө үт-гарыклар үт барыта бастакы суортаарынан барар. Иккинэн, үт табаарынаба үрдэтиллөрө. Иһирэйгө намыһах сылаах үтү иһэрдэр бөөлүбүт. Ону тэнэ бу ыйтан икки отделиенига чааһынай ыахлартан бастайаан-най аттаах сымдыан үүтү ту тааччылары алаатыбыт. Бары 6 ыаньык фермалара хаһаайсы тыбоннай ахсаанга киллери-линиилэр. Ол үлэ биримэстин муһутуур көдүүстөөхтин туһа-нымыта, ынаны үстө маһыны олохтообунна, үүттүтүүнү ки-чөлөөхтин төрийингө ыллэр оруолланыада. Итинэн сибээс-төөн специалистар үлэни ирдэ-биннэрин усунна күннөтө хонту-

Бөөхөртэй дирэцлэдэг, өдөр
наахтотон хас бичмэл ил үүт
лэрэ уонна тэрээһини бары дэл
лэр. Быхата, тылтаа дьылаба

Үүт ыама: *ТЫЛТАН—ДЬЫАЛАҤА*

үүт-ас үетэлаабата, Кулун тутар 20 күнүнээри туругунаа госу дарствоа баара-суора 29 тонна үүтү туттардыбыт, бу ыга му нутаа 52 тоннара тирдэахштин сөп. Отгон ылаамыт 72 тонна этэ. Ону, биринан, үүт хаачыстыбатын түксаран ситтэ-рэ ситыахпыт. Билингүтэ үүт-гарыклар үүт барыта бастахы суортаарыныи барп. Иккиннан, үүт табаарынааа үрдэтиилэбэ. Ньирөйгө намыах сымалаах үү тү иһэрдэр буоллубут. Ону тэнэ бу ыттан икки отделеенибэ чааһынай ыаллартан бастайаан-най аттаах сымдьян үүтү ту тааччылары алаатыбыт. Бары 6 маянык фериялара хабаайыс-тыбаннай ахсаанга киллэри линилэр. Ол үзэ биримэлтин муштугуур көдүүстөөхтин туһа-ныгыт, ынаны үстэ мааһына олохтообунна, үүттүтүүнү ки чөлөөхтин тарийнигэ ыллэр оруелланыаа. Итинан сибээс-төөм специалистар үлэни ырдэ-биннэрин уснна күннөтэ хонту-

[illegible]

Кыдайы
40
сыла

Кинилэринэн киэн туттабыт

М. МИХАЙЛОВА.

Коментатор колонкалар

БЕЛЬГИЯ: ОХСУУУ САЛБАНАР

Бу салсы күнүргө Бельгия бичиригэ маасабай манифестацияларын дөбөнйөр. Кини правительствота Холбохуктаах Штаттар уонна НАТО сөрөнтим-сириттэ сирэй-хараа суох ылаа-быннар, нуруот баһыйар үгүс өттүн дьулуһууун ахсы-бакка туран, дөйдүгэ бастаах ах-сууга аналлаах саага америка-свай ядернай сарин сарин тарба-тан туруорарга баһаары ылаа-на. Океан уһуортан тизэллөөн Флоренс куорат чугаһынаази америкаанский байыаннай бааза-га туроруулааххаах 48 кынаттаах ракетаттан бастаах 16-та аба-лымына. Иккүн Бельгия амери-канский ядернай «Першинг» уонна кынаттаах ракеталар тар-баттаах туроруулаахтат Велко-британияларын, ГФР-дарын уонна Италияларын кэнниттэн Ардаа Европада итинник төрдүс дөйдү-үн буолла.

Ракетнай-ядернай сөбүлөннө-нөн үлүбүдү саага кутталлаах өргүрүн саралаахтат Вашингтон-наары администрация ити дөйдү буолар буолбутун кэннэ билэи хаалыт парламент өйдөөн-дүү-лөөн көрүүдүн да итиннэ кынат-таах ракеталарын авалыта ура-ты бөлүө. Правительство бель-гийтэй нуруот барарар бараты-тар уун-утары ракетнай быһа-арынытын утары националь-най парламентта 20 чаас устата дох-сун мөңкүрдөр буолулар. Ба-һыйар өртү ыларын туһанап туран, дьаһайар кабинет итөөл өтүгүн ситисте: 116 депутат «сөбүдөөн», 92 депутат «утары» куулаастаахтар.

Сотноммут быһаары сөрөнтим-утары модун хамсаабын үүнэ ту-рур Бельгийттар нуруот баһы-бар үгүс өттө чуолкайдан бил-лөрбөт дьулуһуулар уун-утары. Общественнай санааны ыйытын көрдөрүүнөн, дөйдү олохтоохто-руу 80 бырыһыаннарыттан ор-дуктар ядернай ракеталары тар-баттаах туруоруу, «НАТО-ны си-тары сөбүлөөн» курсун, дөйдүнү Холбохуктаах Штаттар ракетнай-ядернай плацдармдарыгар күү-лүтүүнү утараллар. «Ракетнай боппуруоска» бэйэлэрин нуруот-тарын дьулуурдарын куруубай-дык аанна ахтыбат НАТО дөйдү-

ларын былаастарын «ардаахы демократиялар» нуруоту утары, демократияны утары характердаа-га илч-чакча көстөр.

Ол эрээри Флоренскаа кынат-таах ракеталары тарбатан туру-руу саралааныта Бельгияда ра-кетнай проблема күнүгөри ба-биэстөтөн убулунаа дэиэ аниэт. Брюсселга буолан ааспыт быра-чыас уоннай националь-най до-монтацията правительство бил-лөрбөт быһаарынымытар уор-даах хардаан буолла. Оппозиция бары партиялара америкаанский кынаттаах ракеталары тарбатан туруорууну сөрүнүулаахтык са-маллаахтар. Чуолаан, фламанд-ский социалистар, социалисти-ческой партия (Франкофония) хайы-уһа тарбаттаах туру-руулаахтат америкаанский ядернай ракеталары таһаарар итин турар коалиционнай правительствоны төрийбөт ситиһа сатыахпыт дэиэ икитиннэрдилэр. Бельгия Ком-партиятын КК Политбюрога Ев-ропа континенттар ядернай сө-бүлөннөн алоппот. Европада ядернай сарин сөбө суох зона-лар төрийтэллөр итин турарын эттэ. Правительство адырыны-гар общественнай-дыахталлар, мичаттар-тариллаларын, католи-ческой, сөрөнтим утары хамсаа-һынаар бырачыастара кинирт-лөмдөр. Эдэ уонна сөбүлөннөн эһэр итин охсууу националь-най комитетта правительство бы-һаарынымытын конституционнай сөрүдүн биллөрөрү мөдүүдэ.

Бельгия общественноһын раке-таны утары маасабай турууу-тун салгыы үүнүүтүгэр улахан көрүлээһиннэн Женевага буола турар ядернай уонна космическай сөбүлөннөһөр боппуруостарыгар советскай-америкаанскай кэпсө-тиннэргэ Советскай Союз кон-структивнай позицията буолар. Сөбүлөннөн үлүбүдүүнү тох-тотору модуйан туран, СССР ядернай арсеналы улаатыннар-ын тохтотторго, ракеталары сал-гыы тарбатан туруорууну тохто-торго, мунуулуубут сарин сарин дьиннээхтин уонна бөдөннү сарбыһымын ситиһэргэ этэр.

Р. СЕРЕБРЕННИКОВ,
ССТА ырытааччыта.

Оройуон 7 фельдшерскай-аку-шерскай, 2 фельдшерскай пуун-нара 2700 кинилээх 11 нөһ-лөннөдөөх пуун хааччыла-лар. Кинилэр сөрүүрүгөр уоп-сайа 396 үөрэнээччилээх 4 адыс кылаастаах уонна 2 на-чальнай оскуолаах, 180 инти-лээччилээх 4 дьаһыла-сад, 7 мааһылаан, 18 манньык ферма-та, 2 арыы сыага кинирлэр. Түөһүгөри ФАП-тан уратылар медицинай кадрдарынан толору хааччылан тураллар. ФАП-тар ааспыт сылга үгүс өртүгэр өртүгөр-сөрөтөр үүнэ ыттылар, нөһлөннөн бири кинитэ сылга өртүгүнэн 3,3 то-гул фельдшердөр көмөлөрүнө туһанна. Маастаах сымдыан 30-тан тахса бырыһыана сөрөтөр сымаллаах буолар ситиһиннэ. Бу өртүгүн Болтоно, Чакыр уон-на Арылаах ФАП-нара өрдүк үгүгөйдик үлээлэһилэр.

1984 сыл түнүгүнөн Болтоно-тоогу ФАП бөйүгүн бөлөкөр ку-талаһын кыһымылаарынан та-рыста. Ситиһин төртүгүн мате-риальнай базаны ханаттын, үлэ-ни таба былааннаһын, сөрөтөр-чөбүдүгүр дьаһалларга нөһ-лөннөннөн кинити тардык, сөп-тоох санитарнай активы төрийин буолулар. Бу ФАП оройуонга

Тыа сирин эмчиттэригэр — күннэтэ кыһамныны

бастааннан «Урдук культуураах коллектив» атын ылла.

Сонхоттар рабчайдарын, ор-дук сүөсүбүтүгэр, медицинай хааччылыга ФАП-тар оройуонна-улахан. Кинилэр үлэлэрин түмү-гэ госуларитнога туттарылар үт хаачыстыбата түспүтүгэр, сүөсүбүтүгэр ылдээн үлэдири дьобурдарын быстах сүтэриннэ-р аччааһыныгар көстүөхтээх. Ма-нааха Чакыр, Хадар фельдшер-скай-акушерскай пууннарын үтү-гөй үлэлэрин чөрбөт бөлүөхтээ-х сөп.

Фельдшерскай-акушерскай пуун-нар үлэлэрин сүрүн туһааһын-тынан сөрөтөр үлэ буолуохтаах. Ол итин ситиһарыллыбыт участ-кай балыһалар арачтара, атын специалистара ыйга иккит-төн итөөһө суох кинилэри при-смикур күннээх буолуохтаахтар. Оройуоннаабы кини балыһа специалистара билээн быһыты-нан бары ФАП-тары хабан кон-сулхатциялары бириэхтээхтэр, туһааннаах атын көмөлөрү өкө-руохтаахтар.

Оройуон ФАП-нарын үтүстөрө көлөх дьэлэргэ үлээнир буо-ланнар, специалистар элбэх ыла-нахтары көрсөллөр. XVIII ыты-рылаах оройуоннаабы Совет иккис сессиятын ууралдынан Ха-дара, Төлөй Дирингэр уонна Болтоно ФАП-нарга саага дьиа-лэр тутулуохтаахтара олохх-кыларылла илик. Эрилик Эрис-тинин аатынан, Сүбүрүүскай а-тынан уонна «Мутудай» совхоз-тар салаалара бу боппуруоска бөлүгүлөрүн уураллара уол-дыста. Сельсоветтар исполкома-ра олохтоох ФАП-нар дьэлэрин өрөмүөннөөһүннэ, инвентардары-нан уонна мебелинэн хааччы-лыга кыһамныларын күүһүр-дөллөрө эрийилэр.

Сонхоттар директордара, сель-советтар исполкомага тыа сирин эмчиттэригэр үлэтир уонна өл-өрүс усулуобуйаны төрийингэ кылаалары барытан өтөрөр эбэ-һиннээхтэр.

А. ПЕРМЯКОВ,
врач.

НЭРЭ ЗИГЭТИГЭР Дьоро киһэ

Ааспыт нэдиэлэ оройуонга РСФСР народнай художнига, Н. А. Ойуунускай аатынан Са-ха АССР Государственный би-зиэнигэтин бастаах лауреата А. П. Мунхалов уонна искусс-төөх З. И. Иванова маалдыт-

таатылар. Кинилэр кулун тутар 12 кү-нүгэр оройуоннаабы кыһааһы төрөтөр музейга художник Е. К. Колесов быһастааһын аһы-лыатыгар сириттилэр, уран тарбахтаах маастардары кытта көрсүстүлэр.

М. МИХАЙЛОВА. Снимокка: А. П. Мунхалов (хаптаах бастаах) бөйүгүн үлэлэрин кытта көрөөччүлэри биллэнирэр. П. Ононеников фотота.

○ Санитарнай ый бара түрүр ○

НАБЫЛЫМЫАХХА, НАЙЫЛАҤЫМЫАХХА

Санитарнай ырааһырды ый-дара оройуонга сыл ахсын ы-тылаахтар эрээри, төрийтэлэр салааһааччылара даһаны, бири-диннээн маалар даһаны бу үлэ-рэ сирэ суох көбүүнүк сы-һыаннаһаллар, кини эрэ кэлэн дьаһайарын, контуруолуурун кө-төһөллөр.

Дьаа-уот, коммунальнай ха-һааһыстыба производственай управлениета ыраастаахха өлөрөр дьаһаларын тастара кө-рүүхтөн сүөргү көтүрүннэлэр. Илэрээ сыл бу коллектив по-муойаалары, туалеттары ыраас-тааһыныга аналлаах биригээдэн туруоран үлэни балаачча төрий-битэ, быһыи да оннук дьаһалара наада.

Чурапчы күөлүн уутун ха-

рыстыыр туһугар транспорт муһунаан сылдыһын бөрөө-дүтүр, ойбоннору тутта ыраас-таан иһэр туһунаан сыл ахсын элбэх кэпсэтин буолар эрээри, үгүстөр төрө эрэ өйдүөхтөрүн барарбаттар. Трактористтар, шо-фердэр бөү-сүһүн түбэһэх сиргэ төрөллөр. Ол барыта бак-териологическай аналиһа бөйгө даһаны көрдүбүтэ ырааһынан өппүтөөбөт күөлбүт ууттар кутулларын көрө-билэ сылдыһ харыстыыр, бөлсөр дьаһаллары биллэниэхтэрин барарбат дьөннө-рү уодьуганын уодьаста. Ма-нааха туһааннаах төрийтэлэри сарга, общественность бугутуно турунуон наада.

Бөх-сыыс ситэ хомулуубакка хааларылаар куһаған үгөһ

олохсуйда. Бири үсүн ол се-дулугар гепатит, дизентерия курдук сыстыгынаах марылар оройуонга суох өгөбулла илик-төр.

Ырааһырды үлэтин ытты-га надыһымын, найылаһымын, аатыгар эрэ сыһыаннаһым ха-тылаһыа суохтаах.

Уматтык-сөрүүсөх матырыбаал-лара элбэхтик тохтор-хороһор сирдэрэ—гаражтар, мастерской-дар, фермалар тастара ордук кичэллээхтик ыраастаһылаах-таахтар. Нөһлөннөннөһөр пуун-нар ахсын бөү төрө сирдэр күрүлөннөһөхтөр.

А. МИРОНОВ,
оройуон санитарнай ыраһын көмөлөөччүтэ.

ЭБЭЛЭР — КЫЛААСКА

Кылаасытыгар «Тыһыга үлэ-лээбит эбэлэр ахтымылар» дэиэ темага кылаас чааһын ытты-быт. Оонно Е. И. Кузьмина нэ-лэ маалдыһаата уонна сарин сылларыгар тыһыга хайдах үлэ-лээбиттэрин туһунаан харахса-биллээх ахтымын өгөрдө, өл-лөр ыйытымыларыгар эппиэттэ-тэлэтэ. Кини кэпсэнииттэн би-һиги төрөбүт нөһлөннөһөр сө-

рин сылларынааһы оловун ту-һунаа элбэки биллибит.

Биктерина Иванова билигин сааһа 75-һа, ол да буоллар икитин үлэттэн араарбат, са-һын ахсын сиэниэрин батыһы-нара сылдыһа мой оттуур.

Надя ПИНИГИНА,
IV кылаас үөрэнээччитэ.
Диринг.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

«АЭРОФЛОТ» ӨНӨТҮНЭН ТУҤАНЫН! Якутскайтан дөйдү кини куораттарыгар, Саха сирин оройуонна-рыгар самолетунан көтөр биллэти Чурапчытаабы аэропорт наһасты-гор 20 хонук иннинэ нүн бастааһы агарыгар нэлэн сааһастаахха сөп.

Саһаас телефонунан ылыллыбат.

Аэропорт администрацията.

БИҤИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтотай индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—21-332, отделлар—21-265, уопсай 21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского районоа КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.